

πη του· γίνε ή θεία χάρη στο πόνο του κοντά. Στη θερμότητα του μέσα τ'ονομά σου φωνάζει. Λία! Λία! Είναι φριχτό να βλέπω έτσι να πεθαίνει το παιδί μου δίχως την παρηγοριά που μόνο ο έρχομός σου μπορεί να του δώσει!

«Λία! Λία! Θα το πής μια λέξη, ένα ψέμα γλυκό, ένα σπλαχνικό λογάκι... για στερνή φορά.»

Ἐτάραχη ἐγὼ ἀποκρίθηκα :

— «Γιατί να πω στους πεθαμμένους ψέμα, ἀφοῦ δὲν εἶπα ψέμα στους ζωντανούς ;»

Καρδιά μου, σήμερα, δὲ σ' ἐνοιωσα. Εἶδα πόνο και θάνατο, και σὺ ἔμεινες ξένοιαστη.

*

Ἐπιασε ή γριά τὰ χέρια μου και, δυνατή ἀπ' τή σφοδρά της, ἔσυρε ὡς τὸ σπίτι της τὰ βήματά μου.

Στοῦ γιοῦ τὴν κάμαρα, μπήκα ἐγὼ.

Γύρισε κείνος σὲ μένα τὰ μάτια του, ἄμορφα ἀπὸ τὴ λαύρα τῆς θερμῆς, και μίλησε σιγά :

— «Λία! πεθαίνω. Εἶμαι εὐτυχισμένος γιατί θα πεθάνω σιμά σου. Θα εἶταν ἄσκημη ή ζωή, ἀφοῦ δὲ λύγισε ή περήφανη ψυχὴ σου, ἀφοῦ τραδίχτηκες πίσω σὰν ἀκουσες τὰ λόγια τῆς ἀγάπης μου.»

Δὲ γύρισα νὰ τὸν κοιτάξω. Τὰ μάτια μου ἀκολούθησαν πὲρ' ἀπ' τὰ παράθυρα τὸ κεχρμπορένιο ἀμπελόκλημα ποὺ φιδσοερνότενε σὰν τὸ παιχνίδισμα καμιάς ἐσάρπας, τριγύρο στὸ σπιτάκι.

Δὲν εἶδα πὼς ή κεφαλή του, ἀποσταμένη ἀπ' τὸν ἀγώνα, εἶχε ξαναπέσει στὸ προσκεφάλι ἀπάνω·

— «Δὲ θα βγάλῃ τὴ νύχτα!» μουρμούρισε ή ἀνάσα τῆς μάνας.

— «Ἐτσι φαίνεται», ἀποκρίθηκε τὸ ἀνήμερο θάρρος τῆς ἴσας και σωστῆς μου ἀδιαφορίας.

Καρδιά μου, σήμερα, δὲ σ' ἐνοιωσα. Εἶδα πόνο και θάνατο, και σὺ ἔμεινες ξένοιαστη.

*

Ἀρχίνησε τοῦ παιδιοῦ τὸ ψυχομάχημα. Ἀπάνω του ἀπλώθηκε παντοῦ ή ἐρημιά, ἔξω ἀπὸ τὴν καρδιά του. Εἶταν τὸ παραλάλημά του ἀγάπη ἀκόμα, ποὺ βόγγουσε κάτω ἀπὸ τὸ χτύπημα ή ποὺ ἔλιωνε μονάχη της για νὰ πῆ τὰ λόγια.

Ἐξαφνα ξαναφάνηκε τοῦ μυαλοῦ ή φώτιση, ή στερνὴ λάμψη ποὺ βαδίζει ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ θάνατο για νὰ τοῦ δείχῃ καλύτερα τὸ δρόμο.

Τὰ χεῖλη μου, τὰποζήτησε. Τοῦ τὰ ἔδωκα, σὰν τὴ νοσοκόμα ποὺ προσφέρνει στὸν ἄρρωστο τὰ κρύα χεῖλη τοῦ ποτηριοῦ.

— «Ἄν ἔμενα στὴ ζωὴ ἀκόμα, πὲς μου, θα μ' ἀγαποῦσες ;»

— «Ὅχι.»

Τὸ ἀκουσε τί εἶπα ; Ναι, φοβῶμαι, θάρρῶ πὼς πέθανε τὴ στιγμή τὴν ἴδια ποὺ τὸ ξεστόμιζα.

Τὸν κοίταξα ἀσυγκίνητη, μ' ὄλη τὴν ἀγωνία μου, βλέποντας ἀμετανόητη πὼς τώρα εἶταν ἄμορφος.

Ἀπὸ τὴν ἀγάπη ἐκείνη δὲν μπόρεσα νὰ κάμω οὔτε μιὰ λαμπάδα ἀναμμένη στὸ νεκρικό κεροστάτη τῆς κλίνης, ἔπου ξεψύχησε τὸ ἀγόρι-παληγιάρι.

Καρδιά μου, σήμερα, δὲ σ' ἐνοιωσα. Εἶδα πόνο και θάνατο και σὺ ἔμεινες ξένοιαστη.

Κατὰ τὸ γαλλικὸ τῆς CECILIA VELLINI

(Μετάφρ. Μ. ΑΝΑΤΟΛΙΤΗ)

ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΣ

«ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ»

Φτώχεια και τῶν γονέων, ποὺ λέει ὁ λόγος. Ἐσπεῖρ' ὁ κοσμάκης και δὲ θέρισε. Ἐτσι κότεοι πήγανε χαμένοι. Και τί κότεοι! Ἄλλο νὰ σὰς λένε κ. ἄλλο νὰ βλέπετε. Ἐμήγαρις εἶναι κάμπος δωπέρα, μήγαρις εἶναι γῆς ; Κἄποιος δεσπότης ἔλεγε, πὼς ὁ Θεὸς κοσκινίζοντας ἔρριξε τὸ χῶμα στὴ **μεγάλη στεριά** — εἶτσι λένε δωπέρα τὴν Ἀνατολή — και τίς πέτρες στὴν Ἀμοργά. Και δὲν εἶχε ἄδικο. Κάπου, κάπου βλέπει κανεὶς μὴν ἀπαλάμη ἴσωμα, λιγάκι γῆς τῆς προκοπῆς· μὰ γύρω, παντοῦ, ἔλο βουνὰ και βουναλάκια, και στὶς πλαγιές τους, μέσα στὶς σιδερόπετρες, χωράφια. Μαζεύουνε τὸ χῶμα μὲ τὴ χούφτα, βγάνουνε μιὰ, μιὰ τίς πέτρες, φτιάχνουνε πεζούλια, για νὰ μὴν τὸ παίρνουνε τὰ νερά, και κει σπέρνουνε. Ἐτσι βλέπεις ἀλάκκιση, πλαγιὰ, ἀπ' τὴν κορφή ὡς τὸ ξερόρεμα, ἐλοκέντητη ἀπὸ καλλιεργημένες λουριδες. Τὸ χῶμα τους κοκκινίζει. Ἀὐτὲς τίς λουριδες τίς λένε δωπέρα **χτιά**—ὁ δικαστικός κλητήρας κ' οἱ δικολάβοι τὰ γράφουνε **ἐλληνικώτερα** «ὄκτια».

Σ' αὐτὰ τὰ χτιά εἶναι τὰ χωράφια τους, σ' αὐτὰ και τὰμπέλια τους, ποὺ κάνουνε ἄμορφα, γλυκὰ και τραγανὰ σταφύλια, **βουδόματα**, **ἀθύρια**, **ξυλομαχαιροῦδες**. Μὰ κὶ ἀπ' αὐτὰ λιγοστὰ γενήκανε φέτος. Λάδι, οὔτε λάδι δὲν κάνανε. Ἀφοῦ ἀπ' τὰ τώρα μαζεύουνε τίς ἐλιές τους, γιατί ξεραθήκανε και πέφτουνε.

Κ' ή φτώχεια σκόρπισε μιὰ νέκρα, ποὺ δὲ λέγεται. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κατσοφιασμένοι, ἀνέρεξοι, κίτρινοι. Ψωμί τὰγοράζουμε· λάδι για τὸ φάβα τους δὲν ἔχουνε. Τώρα μάλιστα ποὺ δὲ μπορούνε νὰ βγάλουνε μιὰ ὀκὰ ρακί—**τσικουδιά** — ἀπ' τὰ τσίπουρά τους, εἶναι ἀξιολύπητοι. Μὲ τὸ νέο νόμο τῆς φορολογίας τοῦ σπέρτου χάνει ή Ἀμοργὸ 30,000 ὀ-

κάδες ρακί. Κι ἄς μὴ χαροῦνε γι' αὐτὸ οἱ γιατροὶ Κανένας δὲν ἔγινε ἀλκολικός. Ὁ νησιώτης ἔπινε ἕνα ποτηράκι τὸ χειμῶνα καὶ ζεσταινότανε, ἔρριχνε στὸ νερό του καὶ ξεκουραζότανε. Ἡ χημεῖα θαρρῶ πῶς λέει, πῶς τὸ σπέρτο, ἅμα πίνεται λίγο, ἀναπληρώνει τὴν τροφή στὴ φτώχεια καὶ στὴν ἀργατιά. Τώρα τὸ χάσανε κι αὐτό, δίχως νὰ κερδίξῃ κανένας, καὶ πετᾶνε τὰ τσίπουρα. Κι ἔμωσ ὁ εἰσπράχτορας γυρίζει καὶ γιομίζει τὴ τζάντα του μὲ φέρους—μὲ αἷμα γράφε.

Ἄξαφνα προχτὲς ἀκούσαμε βιολιά καὶ λαούτα. Μπατινάδα καταμεσήμερα. Ὅλοι ξαφνιαστήκαμε. Ἰ Τί νᾶναι, ποιὸς βρῆκε θησαυρό, ποιὸς παντρεύεται; Προβαίνουμε, καὶ τί νὰ ἰδοῦμε. Μπροστὰ τὰ παιχνίδια καὶ πίσω δυὸ λεβέντες, μὲ τὸ κόκκινο γαρύφαλο σταυτί, νὰ τραγουδᾶνε ἀγκαλιασμένοι.

Ρωτᾶμε :

— Τί τοὺς ἦρθε;

— Τοὺς παίρνει τὸ ἐνιακόσα ἑπτὰ, μᾶς λένε.

Ξεχάσανε καὶ τὴν ἀπονιά της, καὶ τὴν πείνα τους καὶ τὴν κακομοιριά τους καὶ πᾶνε νὰ τὴν ξαναδουλέψουνε γλεντώντας.

Ἄθᾶνατε ρωμέ!

Ἄμοργό, 20. 9. 1910.

ΓΕΑΗΣ

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Λύτρα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες τῆς Κας Σοφίας Δασκαρίδη).

Τυπώθηκε στὴ Λόντρα, σὲ διαλεχτὸ χαρτί καὶ εἶναι καλλιτεχνικὰ δεμένο.

Πουλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας» δρ. 3, 50.

ΣΤΑ ΠΕΣΤΗΡΙΑ

Éditions de
EUGENE FIGUIÈRE ET Cie
7, Rue Corneille, Paris

ΣΩΤΗΡΙΗ ΣΚΙΠΗ :

1. ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΠΡΟΖΑ

2. ΤΡΟΠΑΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

3. ΟΙ ΤΣΙΠΤΑΝΟΘΕΟΙ

Γιὰ τὰ τρία αὐτὰ βιβλία, ἀπὸ 80 πελ. τὸ καθένα, ποὺ ἀνάλαβε νὰ τυπώσῃ ὁ ἐκδότης Eugène Figuière, γίνονται ἐγγραφές στὴν τιμὴ τῶν 5 φρ. γιὰ ὅλα μαζὶ καὶ 2 φρ. γιὰ τὸ καθένα χωριστά.

Τῶν δυὸ τελευταίων βιβλίων θὰ τυπωθοῦνε, γιὰ βιβλιοφίλους καὶ βιβλιοθήκες, 12 ἀντίτυπα σὲ ἑλληνικὸ χαρτί, στὴν τιμὴ τῶν 12 φρ. γιὰ τὰ δυὸ μαζὶ καὶ 7 φρ. γιὰ τὸ καθένα χωριστά.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Συντάχτης: Ν. Α. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΡΜΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ, Ἄρ. 11, ΑΘΗΝΑ

Συντρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12 1/2.—Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τρίμηνες συντρομῆς (3 δρ. τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂν δὲ στέλνει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο, 20.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μᾶς στὴ διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιάσκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΤΟ ΡΟΥΣΦΕΤΙ—ΜΕΓΑΛΑ ΛΟΓΙΑ—Ο ΕΚΠ. ΟΜΙΛΟΣ—Ο κ. ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ.

ΑΠΟ τὶς κουβέντες ποὺ ἄλλαξε στὸ πρῶτο συναπάντημά του ὁ Βενιζέλος μὲ τὸ Βασιλιά, κουβέντες παληκαρίσιες καὶ γιομάτες νόημα, μὲ κουβέντα του ἀξίζει νὰ παθανατιστεῖ σὲ τούτη δῶ τὴ στήλη.

Ὁ Βασιλιάς τοῦ μίλησε γιὰ τὴ συναλλαγὴ καὶ γιὰ τοὺς συναλλαγάρχες κι ὁ Βενιζέλος τοῦ ἀποκριθῆκε :

— Οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ ποτὲ δὲν μπορέσανε νὰ φανοῦνε ἀνώτεροι ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο. Ποτὲ δὲν τὸ πέταξαν ὅταν ἔπρεπε νὰ τὸ πετάξουν. Κολληθῆκανε πάνω στὴν Ἀρχὴ καὶ γενήκανε σκλάβοι της ἀντὶ νὰ γίνουνε ἀφεντάδες της. Καὶ μιὰ καὶ γενήκανε σκλάβοι τῆς Ἀρχῆς, γενήκανε σκλάβοι καὶ στοὺς φίλους τους καὶ στὶς ἀπαίτησές τους.

Καὶ τονὲ ρώτησε ὁ Βασιλιάς :

— Ἔσεῖς θὰ τὴν ὑποδουλώσετε τὴν Ἀρχή;

Καὶ τοῦ ἀποκριθῆκε ὁ Βενιζέλος :

— Βεβαίωτα!

Ἦστερ' ἀπὸ αὐτὴ τὴν ὑπόσχεση, ποῦδωκε στὸ Βασιλιά, ποῦδωκε στὸ Ἔθνος, τὸ Ρουσφετί καιρὸς πιά νὰ ράψῃ τὸ σάβανό του. Ἀρκετὰ πιά ἄργιασε σὲ τούτονε τὸν τόπο, ἀρκετὰ τὸν ἀφάνισε καὶ μὴν ἔχοντας πιά τίποτις ἄλλο νὰ φανίσει, καιρὸς του νὰ χωθεῖ στὸ σάβανό του καὶ νὰ παυτεῖ «ἐν σκηναῖς δικαίων» τὸ ἀείμνηστο.

ΜΕΓΑΛΑ Λόγια, λένε, εἶπε ὁ Βενιζέλος στὸ Βασιλιά, μεγάλα ταξίματα ἔκαμε. Ἐμεῖς ὡστόσο δὲν τὰ βρισκουμε μεγάλα οἷτε τὰ λόγια του, οἷτε τὰ ταξίματά του. Μίλησε σὺν ἑνὰς ἄθροπος ποῦχει μελετήσῃ βαθυὰ τὴν κατὰσταση, ποῦχει μπει μέσα στὴν οὐσία, ποῦχει βρεῖ τὴ ρίζα τοῦ κακοῦ. Κ' ἔταξε ὅ,τι τάξει ἕνας ἄθροπος ποὺ πονάει ἀληθινὰ τὴν πατρίδα του καὶ ποὺ σέβεται τὸν ἑαυτό του.

Ἦσαμε τώρα ὁ Βενιζέλος δὲ μᾶς ἔδωκε καμιάν ἀφορμὴ γιὰ νὰν τοῦ ἀρνηθοῦμε τὰ δυὸ αὐτὰ χαρίσματα. Κ' εὐκόμοστε ποτὲ νὰ μὴ μᾶς τὴ δώσει.